

Evaluacija Nacionalnog projekta "Hrvatska kulturna baština" (2007-2009)

Evaluacija Nacionalnog projekta "Hrvatska kulturna baština" (2007-2009)

2010.01.12 16:39

Administrator User _podrska@netgen.hr

Nacionalni projekt "Hrvatska kulturna baština" utemeljen je Sporazumom o suradnji između Ministarstva kulture Republike Hrvatske kao osnivača te matičnih ustanova u knjižničnoj, arhivskoj i muzejskoj djelatnosti, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Hrvatskog državnog arhiva i Muzejskog dokumentacijskog centra, kao nositelja projekta.

Za provedbu projekta osnovani su Vijeće i Ured projekta te nekoliko radnih grupa.

Vijeće projekta

Predsjednik Vijeća:

mr.sc.

Božo Biškupić, ministar kulture

Članovi:

mr. sc.

Branka Žulc, ravnateljica Uprave za kulturni razvitak Ministarstva kulture

dr. sc.

Stjepan Žosić, ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva

prof. dr. sc.

Tihomil Matković, glavni ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Višnja Zgaga, prof., ravnateljica Muzejskog dokumentacijskog centra

Ured projekta

Voditelj Ureda:

Jozo Ivanović, pomoćnik ravnatelja Hrvatskog državnog arhiva

Članovi:

mr. sc.

Sofija Klarin, viši knjižničar u Hrvatskom zavodu za knjižništvo, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dr. sc.

Goran Zlodi, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu

mr. sc.

Lana

Križaj, načelnica Odjela za informacijsko-dokumentacijske poslove kulturne baštine, Ministarstvo kulture

Dunja Seiter-Verko, načelnica Odjela za digitalizaciju knjižnice, arhivske i muzejske građe, Ministarstvo kulture

Radne grupe

RG-1:

Odabir i priprema građe za digitalizaciju

1. Sofija Klarin
2. Amir Obhođić
3. Dunja Seiter Verko
4. Dragan Bukovec
5. Tinka Katić

RG-2:

Norme i postupci u digitalizaciji

1. Lana Križaj
2. Zvonimir Barišević
3. Hrvoje Stančić
4. Zoran Svrčanin
5. Mario Braun
6. Darko Čimek
7. Markita Franulić
8. Carmen Lhotka

RG-3:

Formati za dugoročnu pohranu

1. Goran Zlodi
2. Tomislav Šepulić
3. Zoran Svrtan
4. Boris Badurina
5. Doroteja Živić

RG-4:

Oblikovanje digitalne zbirke

1. Jozo Ivanović
2. Goran Zlodi
3. Sofija Klarin

Ostvareni su sljedeći ciljevi:

1.

Portal "Hrvatska kulturna baština" - Na temelju javnog natječaja, izabrana je tvrtka Neomedia za tehničku izradu portala, s kojom je Ured projekta započeo suradnju u listopadu 2007.g. Svečana objava portala "Hrvatska kulturna baština" održana je 4. lipnja 2008.g u prostoru Hrvatskog državnog arhiva. Portal je jedna od aktivnosti predviđenih Nacionalnim programom digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe, središnje je mrežno mjesto koje osigurava pristup i pretraživanje postojećih ili digitalnih zbirki koje će biti izrađene u okviru Nacionalnog projekta "Hrvatska kulturna baština". Primjer je modernog 2.0 web rješenja koje Nacionalnom projektu digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe osigurava na jednom mrežnom mjestu pohranjivanje digitaliziranih sadržaja u on-line bazi podataka u tekstualnom, slikovnom, video i audio obliku. U tom pogledu, portal HKB predstavlja tehnički najmodernije rješenje u prostoru kulturnih sadržaja on-line i primjer je kako i ostale ustanove u kulturi mogu razvijati svoju on-line prisutnost.

Zamisao Nacionalnog projekta digitalizacije "Hrvatska kulturna baština" je omogućiti ustanovama da digitaliziranu građu pohrane u zbirke na portalu kultura.hr ili da ih postavе on-line na svojim web stranicama. Sustav za pretraživanje izlistati će zbirke posjetitelju portala kultura.hr u oba slučaja.

Iako je u temelju baza podataka, posebna pažnja posvećena je prezentaciji sadržaja kako bi sam sadržaj bio i zanimljiv i informativan te poticao i motivirao ali i educirao posjetitelja. Osim klasičnih pretraživanja po upitu, zbirke se mogu pregledavati u interaktivnom Vremeplovu ili zemljopisno na Karti kulturne baštine. U prvoj inačici, portal Hrvatske kulturne baštine je dostupan na hrvatskom i djelomično na engleskom jeziku.

Rješenje je razvijeno na Open Source platformi, pokazujući da Preporuke Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku o upotrebi programa otvorenog koda u tijelima javne uprave funkcionira i rezultira kvalitetnim rješenjima.

2.

Uspostavljena je serverska baza za digitalni arhiv- Zadaća trajnoga čuvanja jedna od osnovnih zadaća ustanova koje prikupljaju i čuvaju građu te bi izostanak sposobnosti da to na primjeren način čine i s digitalnom građom mogao imati trajne dugoročne posljedice za sposobnost obavljanja osnovne djelatnosti. Obzirom na različite sposobnosti ustanova da na optimalan način čuvaju digitalnu građu, u Ministarstvu kulture nabavljena je sljedeća oprema:

- **web server** - računalo koje će posluživati portal i indeksirati webove ustanova kako bi pretraživanje uključivalo sve informacije koje trenutno možda i nisu na portalu
- **DB server** - glavno spremište digitaliziranih podataka za prijelazno razdoblje prema digitalnom arhivu
- **web/application server** - računalo za micro webove ustanova i potporne aplikacije (CMS administracija, video server....)

3.

Odjel za digitalizaciju knjižnice, arhivske i muzejske građe- Obzirom da se radi o novim i do sada ne osobito proširenim procesima bilo je potrebno uspostaviti sustav podrške svima koji se bave digitalizacijom građe i koji proizvode i nude digitalne proizvode. Sustav podrške treba uključiti i kontinuirano ciljano prikupljanje informacija i dokumentacije o drugim srodnim projektima i aktivnostima, uključujući i značajnije strane projekte, informacije o razvoju tehnologije, normi i postupaka, izradu i održavanje priručnika, smjernica, uputa i drugih sličnih materijala. Odlukom Vlade RH u rujnu 2007.g. u Upravi za kulturni razvitak Ministarstva kulture ustrojen je Odjel za digitalizaciju knjižnice, arhivske i muzejske građe sa zadaćom praćenja stanja i procesa u digitalizaciji, koordinacije projekata digitalizacije na nacionalnoj razini te administrativne kao i edukativne podrške ustanovama koje digitaliziraju građu.

4.

Izrada normi i smjernica- Dobra digitalizacija uvijek podrazumijeva određene norme i standardizirane postupke. Takvih normi i specifikacija postupaka danas već ima dosta. Često su razvijene za potrebe kojeg, u pravilu čitavog projekta, a ima i takvih koja su donijela tijela ovlaštena za normizaciju. Budući da u Hrvatskoj nisu postojale čitave formalno prihvaćene i preporučene norme i postupci u svezi s digitalizacijom i upravljanjem digitalnim zbirkama, Nacionalni projekt digitalizacije morao je doći do novih rješenja i sukladno tome osnovane su Radne grupe za izradu smjernica: Smjernice za odabir i pripremu građe za digitalizaciju; Upute o postupku digitalizacije; Formati datoteka za pohranu i korištenje; Preporuke za oblikovanje digitalne zbirke; i Preporuke za praćenje kvalitete postupaka digitalizacije. Njihov je rad završio 2008.g.

5.

Tijekom provedbe Nacionalnog projekta "Hrvatska kulturna baština" Ministarstvo kulture financijski je podržalo 79 projekata digitalizacije arhivske, knjižnice i muzejske građe bez obzira iz koje ustanove dolazili predloženi projekti. Tako je digitalizirano te na portalu "Hrvatska kulturna baština" trenutno vidljivo više od 300 000 stranica knjiga, 50 000 stranica periodike, 70 sati zvučnih zapisa, 2 000 000 stranica novina, 60 000 fotografija, 5 000 dokumenata ali i brojni spisi, povelje, rukopisi, isprave, medalje, sadreni odljevi, prirodne, no svakodnevno se taj broj povećava.

Ukupni iznos proračunskih sredstava za Nacionalni projekt "Hrvatska kulturna baština" (2007-2009) iznosi 3. 310 000, 00 kuna, od čega je 2 885 000, 00 kuna utrošeno na projekte ustanova

dok je ostatak sredstava utrošen za izradu portala, nabavu serverske infrastrukture i djelomičan engleski prijevod.

